

Koltay András

A médiahatóság döntései és azok bírósági felülvizsgálata a gyűlöletbeszéd tárgyában (2001–2013)

Az első médiahatósági döntés a gyűlöletbeszéd tárgykörében csak 2001-ben, öt évvel az első médiatörvény hatályba lépését követően született meg. A médiahatósági jogalkalmazás ezt követően is csak nehézkesen fejlődött, reflexiója a folyamatosan alakuló alkotmánybírósági gyakorlathoz ellentmondásos volt. Nehezen alakult ki a korlátozás világos, egyértelmű mércéje (ehhez részben az eljárások, a panaszok relatíve alacsony száma is hozzájárult). A hatósági jogalkalmazási gyakorlatból – ideértve az ORTT és a Médiatanács gyakorlatát is – mégis összegyűjthetők fontos tapasztalatok. A médiaszabályozás vonatkozó rendelkezéseinek alkotmánybírósági megítéléséből kinyerhető iránymutatások felidézését követően ezen hatósági gyakorlatot kísérlem meg áttekinteni.¹

1. A médiaszabályozási tárgyú alkotmánybírósági határozatok

Az Smtv.² – a lineáris és a lekérhető médiaszolgáltatásokra, valamint a nyomtatott és az internetes sajtótermékekre vonatkozóan – tiltja az olyan médiatartalom közzétételét, amely alkalmas „valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére” [17. § (1) bekezdés]. A 17. § (2) bekezdés értelmében: „A médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport kirekesztésére.” Az egyik tényállás tehát a gyűlöletkeltésre való alkalmasságot követeli meg a tiltáshoz (a közlő szándékától függetlenül), a másik pedig valamely csoport kirekesztésére alkalmas médiatartalmak közzétételét tiltja. Megjegyzendő, hogy a legtöbb elemében a hatályosnak megfelelő szabály volt érvényben a korábbi médiatörvényben is – az Rttv. 3. §-a³ –, azzal a jelentős különbséggel, hogy az utóbbi rendelkezés csak a televíziókra és a rádiókra vonatkozott. Az egyetlen érdemi különbséget ezen felül az Rttv. és az Smtv. szövege között az jelenti, hogy az előbbi tiltotta a közösségek „nyílt vagy burkolt megsértését” is. Figyelemreméltó, hogy e szabály az Smtv. eredeti szövegében is szerepelt, de az új magyar médiaszabályozás okozta európai felzúdulás nyomán, az Európai Bizottsággal folyó tárgyalások során a Bizottság kérésére az 2011 áprilisában kikerült a szövegből.

Alkotmányos szempontból kérdésként merül fel, hogy az Smtv. 17. §-ában szereplő „gyűlöletkeltés” és „kirekesztés” alacsonyabb mérce-e, mint a Btk.-beli „gyűlöletre uszítás”,⁴ és így a médiában az általánoshoz képest szigorúbb szabályozás érvényesül-e? A korábbi és a hatályos médiaszabályozás vonatkozásában egy-egy alkotmánybírósági döntés kísérelt meg választ adni erre a kérdésre.

1 A kézirat az NMHH Médiatanácsa által bonyolított, a gyűlöletbeszéd korlátozásának jogalkalmazási mércéit kereső kutatás részeként született meg. Egy korábbi változata – working paper formájában – megtalálható volt a mediatorveny.hu honlapon. Az átfogó kutatásnak részét képezi a gyűlöletbeszédre vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat is, azonban jelen kéziratban – terjedelmi okokból – még a médiaszabályozásra vonatkozó alkotmánybírósági döntések is csak utalásszerűen jelennek meg. Ettől függetlenül jelen szöveg önmagában is értelmezhető, mert az elvégzett feltárás egyik eredménye szerint az alkotmányos gyakorlat nem járt különösebb hatással a médiahatósági jogalkalmazásra nézve. Hiányérzete lehet az olvasónak a csekély számú felhasznált forrásmunka és jegyzet miatt, de ennek oka a gyűlöletbeszéd-korlátozás médiahatósági gyakorlatát elemző művek szinte teljes hiánya. Jelen munka tehát nem helyezhette el az ORTT, illetve a Médiatanács gyakorlatát a jogirodalom kontextusában.

2 A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény.

3 A rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (hatályon kívül). Itt releváns rendelkezései így szóltak: „3. § (2) A műsorszolgáltató [...] tevékenysége [...] nem lehet alkalmas a személyek, nemek, népek, nemzetek, a nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbségek, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére. (3) A műsorszolgáltatás nem irányulhat semmilyen kisebbség, sem bármely többség nyílt vagy burkolt megsértésére, kirekesztésére, annak faji szempontokon alapuló bemutatására, elítélésére.”

4 1978. évi IV. törvény 269. § (hatályon kívül), és az új Btk.-ban, 2012. évi C. törvény, 332. §.

1. 1. A 1006/B/2001. AB-határozat

A korábbi Rttv. gyűlöletbeszéd tiltására vonatkozó rendelkezéseinek [Rttv. 3. § (2)–(3) bekezdés] alkotmányossági vizsgálatát az 1006/B/2001. számú határozatában végezte el az Alkotmánybíróság. A döntés alkotmányosnak ítélte a szabályozást, és leszögezte, hogy a médiahatóság fellépésének lehetősége – amely a megsértett közösség vagy egyén akaratától független – nem korlátozza az önrendelkezési jogot, és nem helyettesíti az alanyi jogok jogosultjainak igényérvényesítését. A 2007-ben született döntés leszögezi, hogy

„...a különböző jogágakban az egymást kiegészítő, egyes alapjogok tekintetében párhuzamosan fennálló jogvédelmi eszközök, az akár párhuzamosan is lefolytatható különböző eljárások lehetősége nem sérti, sőt szükségtelenül nem is korlátozza az alkotmányos véleménynyilvánítási és sajtószabadságot.”

Ennek megfelelően a büntetőjog rendszerén kívül, a médiaszabályozásban is alkotmányosan előírható a gyűlöletbeszéddel szembeni fellépés. A határozat szól az állam meglévő nemzetközi jogi kötelezettségeiről, amelyek alapján a gyűlölködés visszaszorítására irányuló lépések kötelezők a számára.

Az 1006/B/2001. AB-határozat a „gyűlöletkeltés” tényállását azonosította a Btk.-beli „gyűlöltre uszítással”. A határozat szerint:

„Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a gyalázkodást nem indokolt büntetőjogi szankcióval fenyegetni, gyűlöletkeltésnek – vagyis a gyűlöltre uszításnak – azonban még a büntetőjogi eszközökkel történő korlátozása sem minősül a véleménynyilvánítási szabadság szükségtelen és aránytalan korlátozásának...”

Az alábbi idézet szintén ezen értelmezés felé tereli az olvasót:

„A büntetőjog a jogi felelősségi rendszerben a végső eszköz. Ez azt jelenti, hogy amennyiben valamely, társadalmilag káros magatartás – jelen esetben a gyűlöltre uszítás, gyűlöletkeltés – vonatkozásában a büntetőjogi felelősség sem eltűzött, nem alkotmányellenes, úgy az adott magatartásra vonatkozó, esetlegesen más jogágakban megfogalmazott enyhébb tilalmak sem lehetnek azok.”

Megjegyzendő, hogy a szövegrészben szereplő „enyhébb tilalmak” kifejezés – a teljes indokolás kontextusában – a büntetőjogi és a médiajogi felelősség (amelyek közül utóbbi az „enyhébb”) megkülönböztetésére, és nem a „gyűlöltre uszítás” és a „gyűlöletkeltés” tényállásának egymáshoz képesti viszonyára utal. (Más kérdés, hogy a „kirekesztés” tényállása kapcsán az enyhébb súlyú jogsértés tilalmát is alkotmányosnak ítélte meg a testület.)

Az 1006/B/2001. AB-határozat ugyanis a „kirekesztés” tényállásának alkotmányossága felől is döntött, amely ma is a médiaszabályozás részét képezi. A „kirekesztés” (és az akkor még létező „nyílt vagy burkolt megsértés”) tilalma kapcsán megkísérelte megválaszolni azt a kérdést, hogy mi indokolja a büntetőjogi jogszabályokhoz képesti jóval alacsonyabb korlátozhatósági mérce alkotmányosságát az akkori médiatörvényben. A testület e kérdésre részben a büntetőjog és a közigazgatási jog szankciórendszerének megkülönböztetésével válaszolt, részben pedig az „elektronikus sajtó” jelentős véleményformáló erejét említette. Ami tehát a szólásszabadság védelmi körébe belefér (gyűlöletkeltés egy közösség ellen), az a sajtószabadság által már nem feltétlenül védett. Az eltérő jelleg egyik indokaként a határozat az elektronikus média jelentős véleményformáló erejét említi, visszautalva az 1/2007. (I. 18.) AB-határozatra: „...általánosan elfogadott, hogy a rádiós és televíziós műsorszolgáltatás véleményformáló hatása és a mozgóképek, hangok, élő tudósítások meggyőző ereje sokszorosa az egyéb információs társadalmi szolgáltatások gondolkodásra ható erejének.” A határozat e gondolatot tovább fűzve kimondja, hogy „a média tehát alapvető jelentőségű a véleménypluralizmus megjelenítésében, a közösségi viták lefolytatásának egyik legfontosabb színtere, ezzel egyidejűleg azonban azt is tekintetbe kell venni, hogy a személyeket, egyes társadalmi csoportokat (a

kisebbségeket vagy adott esetben a többséget) sértő, kirekesztésre, diszkriminációra irányuló műsorszolgáltatásnak ugyanilyen súlyú negatív, beláthatatlanul káros hatása is lehet.”

1. 2. A 165/2011. (XII. 20.) AB-határozat

A gyűlöletkeltés és a kirekesztés Smtv.-beli tilalmának alkotmányossági vizsgálatát a 165/2011. (XII. 20.) AB-határozat végezte el. A közösségekkel szembeni gyűlöletkeltés és kirekesztés tilalmára vonatkozó kötelezettség a döntés értelmében nemcsak a médiaszolgáltatásokra, hanem a sajtótermékekre nézve is alkotmányosan előírható. A testület szerint:

„Fogalmilag kizárt a demokratikus közvélemény kiépítésének, fenntartásának eszközeként az olyan médiatartalom, amely tagadja a demokrácia intézményes, alapvető jogokhoz kapcsolódó alapértékeit. A kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság a különböző médiumok hatásmechanizmusától függetlenül, a sajtószabadság – valamennyi médiatartalom esetében – alkotmányosan indokolható, szükséges és arányos korlátozásának tekintette az Smtv. [...] 17. §-ában megfogalmazott tilalmakat.”

Az 165/2011. (XII. 20.) AB-határozata szintén megerősítette a médiajogi „gyűlöletkeltés” és a büntetőjogi „gyűlöltre uszítás” azonos megítélésének szükségességét. A döntés visszautal az 1006/B/2001. AB-határozatra, amikor megállapítja: „A 1006/B/2001. AB határozatában a testület az Rttv. 3. § (2) bekezdésében foglalt gyűlöletkeltés tényállását a gyűlöltre uszítással azonosította, és – lévén az büntetőjogilag is szankcionált magatartás – a sajtószabadság korlátozásának alkotmányos alapjaként elfogadta. [...] Mivel az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában az írott sajtó esetében is szükséges korlátként tekintett a sajtó útján elkövetett bűncselekményekre, ezért a jelen határozatban korábbi álláspontjának megerősítésére szorítkozott csupán.”

Azonban a testület sem 2007-es, sem pedig 2011-es döntésében sem elemezte részletekbe menően – az idézett szövegrészekén túl – a büntetőjogi és a médiaszabályozásbeli mérce közötti viszonyt. A részletezettséget e tekintetben bizonyos mértékben pótolja az egyértelműség, amellyel a testület a két tényállás megvalósulásához szükséges magatartást azonosnak tekintette (ez nem jelenti azt, hogy a felelősség megállapításának is azonosak lennének a feltételei).

Megjegyzendő, hogy a két mérce azonosságát elfogadva is akadnak érvek a párhuzamos (büntetőjogi és médiaszabályozásbeli) jogvédelem mellett; elsősorban a büntetőjog és a közigazgatási jog eltérő felelősségi rendszere, a felelősök eltérő személyi köre, valamint a kétféle szabályozás eltérő céljai alapján lehet a kettős szabályozás indokát megtalálni.

A 165/2011. (XII. 20.) AB-határozat értelmében a közösségekkel szembeni gyűlöletkeltés és kirekesztés tilalmára vonatkozó kötelezettség nemcsak a médiaszolgáltatásokra, hanem a sajtótermékekre nézve is alkotmányosan előírható. Ugyan az Smtv. 17. § (2) bekezdésében foglalt „kirekesztés” tényállásáról nem szól kifejezetten a döntés, de a rendelkező rész, valamint az indokolás érvelése alapján a testület azt ettől függetlenül egyértelműen továbbra is alkotmányosnak tekinti.

2. A „gyűlöletkeltés” mércéje a médiahatóság gyakorlatában

A közösségekkel szembeni gyűlöletkeltést megállapító első érdemi médiahatósági döntés 2001-ben született meg. Az 1470/2001. (X. 26.) számú ORTT-határozat a Pannon Rádiót éppen ifj. Hegedűs Lóránt cikkének (az ezzel kapcsolatos büntetőügy vonatkozásában lásd a BH2005. 46. legfelsőbb bírósági határozatot) beolvasása miatt marasztalta el. A nem túl részletes indokolás nem tér ki az Rttv. és a Btk. szerinti mércék egymáshoz való viszonyára, illetve a „gyűlöletkeltés” törvényi tényállásának elemzésére sem. Mindössze megállapítja, hogy a szerző „gyűlölet keltésére alkalmas kifejezésekkel élt”.

Ez a döntés és a kisvártatva megszülető újabb két hatósági határozat [117/2002. (I. 10.) és 1185/2002. (VII. 18.) ORTT-határozatok] nem lép fel az elvi tisztázás szándékával, de olyan szempontokat is beemel a döntések indoklásába, amelyek arra utalnak, hogy a hatóság a „gyűlöletkeltést” túlzottan tágra értelmezi, és esetleg olyan tartalmakat is jogsértőnek ítél, amelyek – függetlenül erkölcsi megítélésüktől – a szólásszabadság által védettek lehetnek. A három döntés felrója a marasztalt műsorszolgáltatóknak, hogy „szélsőséges ideológiát közvetít” [1470/2001. (X. 26.) ORTT-határozat], „[a zsidó kisebbséget] mindig negatív színben tüntet[i] fel”, „a zsidóságot kizárólag negatív kontextusban reprezentálták” [117/2002. (I. 10.) ORTT-határozat], „szélsőséges hangvétellel közelítette meg [...] a rendkívül kényes témát” [1185/2002. (VII. 18.) ORTT-határozat]. Ezek a megjegyzések arra utalnak, hogy a médiahatóság a sértő, bántó, gyalázkodó kritikát is a „gyűlöletkeltés” tényállása alá szorította.

Az első olyan hatósági határozat, amelyet bíróság is felülvizsgált, az 1516/2003. (IX. 4.) ORTT-határozat volt. A tényállás szerint a Magyar Rádió Rt. műsorszolgáltató Kossuth adóján 2003. június 22-én sugárzott „Vasárnapi Újság” című műsor első szegmense az aktuális oktatáspolitikai bírálatáról szólt, főként az integrált, illetve szegregált oktatás szolgáltatta a témát. Az interjú a roma gyerekeket mint konfliktusokat, problémákat hordozó, antiszociális, szellemileg retardált diákokat mutatta be. A szerkesztő kérdéseiben és kommentárjaiban konzekvensen szembeállította e negatív attribútumokkal felruházott csoportot a magyar gyerekekkel. A műsorvezető összefoglalója a szegregált oktatás megőrzése mellett foglalt állást. Elképzelése szerint az integrált oktatás a jobb képességű tanulók lemaradását okozhatja.

A műsor második részében Lovas István jegyzete volt hallható, amelyben a közíró egy korábban megjelent írásra reagált. Ebben hangot adott a zsidó kisebbséggel szembeni kirekesztő, gyűlöletkeltő gondolatainak: beszélt Izraelről és az országot faji alapon történő politikálással vádolta. A kritika valójában egyetlen célt szolgált: a magyar társadalmat „megmételmező” csoport pontosabb körülírását, akik minden gyűlölet okozói, és nem utolsósorban az állami erőszak kiváltói.

Az ORTT ezen ügyben sem fogalmazott meg világos kritériumokat a „gyűlöletkeltés” tényállásának értelmezésével kapcsolatban. A hatóság megelégedett annak megállapításával, hogy a „riportban elhangzott kijelentések alkalmasak voltak a roma kisebbséggel szemben fennálló negatív előítéletek erősítésére, a velük szemben a társadalomban már meglévő (*sic!*) gyűlölet elmélyítésére”, illetve „Lovas István gondolatai sértik a zsidó kisebbség érzéseit és alkalmasak a velük szembeni gyűlöletkeltésre”. A felülvizsgálat iránt indított perben eljáró elsőfokú bíróság a Lovas-jegyzet vonatkozásában megváltoztatta a hatósági döntést (Fővárosi Bíróság, 24.K.32822/2003/10.), arra hivatkozva, hogy a szöveg egy korábbi publicisztikára adott ironikus válasz volt, amelyet nem lehetett volna kiragadni környezetéből, „függetleníteni attól a ténytól, hogy ún. intertextuális írásról van szó, amely tehát »ráíródott« egy másik publicisztikai műre.” Az elsőfokú döntés (elsőként az Rttv. kapcsán) állást foglalt abban is, hogy a Btk. 269. §-a szerinti „közösség elleni izgatás” és az Rttv. 3. § (2) bekezdése szerinti „gyűlöletkeltés” nem azonos, „nem keverhető össze”.

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú döntést a jogsértés megállapítása vonatkozásában nem változtatta meg, de változtatott annak indokolásán (2.Kf.27.098/2004/6.). A bíróság szerint a rádióban elhangzó szöveg „válasz”-jellege figyelembe nem vehető, mert a műsorszámnak az előzmény nem volt tárgya; „a Jegyzetből sugárzó ellenérzés azonban önmagában nem teszi lehetővé a jogsértés megállapítását”.

A Legfelsőbb Bíróság azonban hatályon kívül helyezte az ítéletábrlai döntést, és így az eredeti hatósági határozat változatlan tartalommal maradt fent (Kfv.IV.37.142/2005/5., illetve BH2006. 270.). A legfőbb bírói fórum szerint „nincs jogszabályi alapja azon felperesi érvelésnek, hogy az Rttv. 3. § (2) bekezdésének megsértését »csak kirívó és ellenséges érzelmek felkorbácsolására alkalmas tényállás alapján« lehetne megállapítani. Ez a túlzó, felfokozó értelmezés sem a jogszabályhely megfogalmazásából, sem a törvény egyéb rendelkezéseinek értelmezéséből nem vezethető le.”

Ezen bírósági döntésektől kezdve a médiahatóság által megkérdőjelezhetetlen alapvetéssé vált a médiaszabályozásbeli és a büntetőjogi mérce különbözősége, a „gyűlöltre uszítás” és a „gyűlöletkeltés” azonos mérceként való alkalmazásának kizárása (elsőként lásd 1754/2004. (XI. 24.) ORTT-határozat). A 326/2005. (II. 17.) ORTT-határozat szerint „a Btk. 269. §-ában szankcionált magatartás (»gyűlöltre uszít«) nem keverhető össze az Rttv. 3. § (2) bekezdésében foglalt (»gyűlöletkeltés«) és szankcionált magatartással.” Ugyanakkor – ennek megállapítása mellett is – a megszülető döntések rutinszerűen (és, tegyük hozzá, a konkrét relevancia megjelölése nélkül, mintegy kötelességszerűen) idéztek részleteket a büntetőjogi gyűlöletbeszéddel kapcsolatos AB-határozatokból, de nem tisztázták sem azok médiaszabályozásbeli szerepét, és nem törekedtek a „gyűlöletkeltés” tényállásának értelmezési kereteinek meghatározására sem. Az 1189/2007. (V.

23.) ORTT-határozat szerint „[a műsorszámban elhangzott] kifejezések a testület szerint alkalmasak a dalszövegben megjelölt személyek, valamint a zsidóság elleni ellenszenv, idegenkedés kialakítására, sőt ellenszenven alapuló konkrét agresszív cselekedetekre buzdítanak, emiatt megállapítható azok gyűlöletkeltő tartalma.” Az ellenszenvnek, idegenkedésnek a gyűlöletkeltéssel való azonosítása a határozat indoklásában legalábbis aggályos.

A 2844/2007. (XII. 12.) számú ORTT-határozattal indokolt bővebben is foglalkoznunk. A határozatban megállapított tényállás értelmében a TV2 2007. augusztus 28-án sugárzott, Mokka című műsorszámának egyik vendége Polgár Tamás („Tomcat”) volt, akit a műsorvezető a Magyar Gárda megalakulásáról és az antifasiszta tüntetésről kérdezett. A vendég az ’56-os Kossuth téri sortűzben meggyilkolt több ezer emberről beszélt, a büntetett az antifasisztáknak tulajdonította, ezen túlmenően a zsidó származású emberek meggyilkolását emlegető műsorvezetői mondaton csodálkozott. Később belefogott a Talmud interpretációjába, amelynek során kiemelte, hogy a szöveg legitimálja és bátorítja a nem zsidók ellen elkövetett kegyetlen bűncselekményeket, nem beszélve a pedofil praktikákról. A műsorvezető megpróbálta ugyan kézben tartani az interjút, de az irányítás kicsúszott a kezéből, és így képtelen volt az interjúalanyt mérsékletre szorítani.

Az ORTT határozatának indoklása hosszasan idéz a 30/1992. (V. 26.) AB-határozat indoklásából, beleértve a „gyűlöletkeltés” értelmezésére vonatkozó szövegrészeket is. Az ORTT határozata ezt követően megállapítja, hogy „a Btk. 269. § nem egyszerűen a gyűlölet keltést, a gyűlölet felébresztését rendeli büntetni, hanem a gyűlöltre uszítást.” Ellentmondásos és félreérthető az indoklásban, hogy az Alkotmánybíróság döntésének hosszas idézését követően a hatóság megállapítja, hogy a büntetőjogi mérce (amelyre az idézett szövegrész vonatkozott) más, mint a médiaszabályozásbeli, de e „másság” mibenlétét nem magyarázza el. (Ennek egyik oka lehet az, hogy maga az alkotmánybírósági határozat is ellentmondásos, indoklása egyes részeiben azonosnak tekinti a „gyűlöltre uszítást” és a „gyűlöletkeltést”, máshol pedig nem.)

A hatóság határozatát hatályában fenntartó legfelsőbb bírósági ítélet (Kfv.IV.37.528/2010/5., közzétéve: BH2011. 150.) kitér a „gyűlöltre uszítás” és a „gyűlöletkeltés” viszonyára. A felperes érvelését elutasítva szögezi le, hogy

„...az Rttv. 3. § (2) bekezdése »gyűlölet keltésére« kifejezést használ; ehhez képest a felperes által hangoztatott – szinonimként értelmezett – büntetőjogi kategóriák a perbeli ügy megítélése és elbírálása szempontjából nem bírtak jelentőséggel. A Legfelsőbb Bíróság erőltetettnek, és szélsőségesnek értékelte a felperes ezzel kapcsolatos álláspontját, amely a tettegesség veszélyéig, »az előálló érzelmek tettegessé fajulásáig« behatárolva kívánja a jogszabályhely értelmezését megadni.”

Megjegyzendő, hogy nagyjából e döntéssel egyidőben, 2007 végén született meg az Alkotmánybíróság 1006/B/2001. számú határozata, amely megállapította, hogy a büntetőjogi „gyűlöltre uszítás” és a médiaszabályozásbeli „gyűlöletkeltés” azonos mérce alapján ítélandó meg. A médiahatóság ezt követően – miközben ezen alkotmánybírósági döntés indoklásának más részeit sűrűn idézte – e határozatot figyelmen kívül hagyva, korábbi gyakorlata nyomvonalán haladva folytatta jogalkalmazói tevékenységét.

A 865/2008. (V. 22.) ORTT-határozattól kezdődően az ORTT megszűnéséig szinte szó szerint azonos alapjogi indoklások születtek az egyes eljárásokat lezáró határozatokban (ez 2010 áprilisáig összesen 12 marasztaló döntést jelent, ami több mint a 2002–2008 között megszületett összes marasztaló határozat; ebből tíz az ECHO TV-vel kapcsolatban született meg).

A 2008 tavaszától gyorsuló ütemben megszülető döntések ugyanakkor a fogalmi tisztázáshoz nem járultak hozzá. Az indoklások kivétel nélkül rögzítik, hogy „a Testület a gyűlöletkeltés tartalmának meghatározásakor [...] a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban megfogalmazottak közül az alábbiakat tekintette irányadónak: »A gyűlöletkeltés [...] az erőszak érzelmi előkészítése.«” Gyűlöletkeltés alatt „olyan megnyilatkozások, »lázongó kifakadások értendők, amelyek alkalmasak arra, hogy az emberek nagyobb tömegében a szenvedélyeket oly magas fokra lobbantsák, amelyből gyűlölet keletkezhén, a társadalmi rend és béke megzavarására vezethet.«”

Miközben tehát elfogadni látszanak a 30/1992. (V. 26.) AB-határozatban foglalt mérce (mércék) egy részét, az indoklások máshol rögzítik, hogy „az alkotmánybírósági és legfelsőbb bírósági gyakorlat alapján a Testület azt az

értelmezést követi, amely szerint az Rttv. 3. § (2) bekezdése médiajogi szankció kiszabását akkor is lehetővé teszi, ha a vizsgált magatartás egyébként a közösség elleni izgatás büntetőjogi tényállását nem meríti ki.”

Ennek megfelelően a médiahatóság gyűlölet keltésére alkalmasnak minősítette a következő tényállásokat a 2008 és 2010 között meghozott döntéseiben:

- A műsorszámban egy telefonáló többek között a kormánypárti politikusokkal kapcsolatosan azon véleményének adott hangot, hogy *„ha odakerül a sor, ezeket lámpavasra kell szedni, vagy kalasnyikov elé szedni, az első sorban megyek, nem bánom, ha én leszek a második, akit agyonlő a rendőr. De hogy kettőt előttem agyonlövök ezekből a képviselők közül, az biztos isten.”* A műsorvezető e véleményétől a beszélgetés végén *„hivatalos minőségében”* elhatárolódott ugyan, de csak miután engedte, hogy a gyűlöletkeltő tartalom akadálytalanul nyilvánosságot kapjon; az elhangzottakat alapjában véve nem vitatta. A beszélgetés alatt az alábbi sms-üzenet volt olvasható: *„Nem lesz vizit, napi, és tandíj! Viszont lesz VÉRDÍJ A KOMCSIKRA!!!”* [865/2008. (V. 22.) ORTT-határozat].
- A műsorszámban a politikai jobb- és baloldal elhatárolásáról a műsorvezető azon általánosító, túlzó és egyben sarkosan egyszerűsítő megállapítást tette, hogy *„akik '56-ban akasztottak, az a baloldal.”* A műsorvezető ezt követő hangsúlyozásából pedig egyértelműen kitűnt, hogy ezzel kapcsolatos ellenvéleményt nem fogad el (*„Rosszul mondom? Van olyan ember, aki vitatkozik velem?”*), és ilyen a vendégek részéről nem is hangzott el [866/2008. (V. 22.) ORTT-határozat].
- A műsorszámban a műsorvezető a vidéken élő roma népességet agresszív, szapora, italozó és bűnözői életmódot folytató csoportként mutatta be, amelynek egyetlen legális jövedelemforrását a különböző segélyek jelentik, amelyekből – a műsorvezető elmondása szerint – jobb életszínvonalat képesek biztosítani maguknak, mint a többségi társadalom foglalkoztatott rétegei. A műsorvezető leszögezte: valószínű, hogy az érintettek önbíráskodás útján fognak elégtételt venni a különböző sérelmeikért, mivel az állam képtelen kézben tartani a problémát, a rendészeti és a szociális megoldások pedig csődöt mondtak [1949/2008. (XI. 5.) ORTT-határozat].
- A vizsgált műsorszámokban moderálás nélkül a nézők által küldött, erőszakra felhívó sms-üzeneteket mutattak be (*„Bajnai gordonka! Az ellopott libák árát háromszor verjük majd el rajtad!!!”; „Fidesz? Alkotmánybíráóság? Nem! A kunbéla horda csak a fegyverek szavából ért!”; „Indulj meg magyar, mert sok a szemét a parlamentbe. Takarítsunk, mert itt az ideje.”; „Tartós munkanélküli ítéletvégrehajtó vagyok! Lesz még dolgom?!”) [1995/2008. (XI. 12.) ORTT-határozat].*
- Az előző tényálláshoz hasonlóan jelen ügyben is nézői sms-üzenetek tartalma képezte a hatósági vizsgálat tárgyát (*„A komcsik már annyi bűnt követtek el, hogy egész egyszerűen nem úszhatják meg!”; „A juhász villáját molotov koktéllal fogják »felszentelni« a haverok!”; „Bolsik! Legyen eszetek! Meneküljetek! A világ meg fog lepődni, ami itt fog történni!”; „Magasfa, rövidkötél, az segít, de a magyar kormány az nem!”*) [1996/2008. (XI. 12.) ORTT-határozat].
- A vizsgált adásban az önvédelmi háború gondolata az ország állapotára, a társadalmi konfliktusok feloldására szolgáló megoldásként jelent meg. A műsorban a romák és kormánypárti politikusok ellen uszító fenyegetések hangzottak el, a beolvasott sms-üzenetek az erőszakot mint az aktuális társadalmi helyzetre megfelelő megoldást említették (*„Takarítsuk már ki ezt a fertőt hazánkból mielőtt tényleg eltörlik a magyarságot a föld színéről!”; „Magyarországon önvédelmi háborút fog a magyar nép vívni ezek ellen a senkiházi, tolvaj, csőcselék, gyilkosok ellen.”*) [1009/2009. (V. 20.) ORTT-határozat].
- A műsor vendége szabadon, fegyveresen közlekedő romákról és megfélemlített rendőrökről számolt be, majd cigányok Magyar Gárda elleni harcra való felbujtásáról és fegyveres kiképzéséről beszélt. Az elhangzottak szerint a cselszövés hátterében a kormányzati akarat áll, ugyanis a kabinet alapvető érdeke a magyar-roma polgárháború kitörése. Ezzel összefüggésben fegyverek beszerzéséről, sűrűsödő lögyakorlatokról, illetve mindezt Izraelből irányító titkosszolgákról beszélt. Az elhangzottak a kormányzat, a „cigánybűnözés” és az izraeli titkosszolgálat közötti összeesküvés képzetét erősítették [1010/2009. (V. 20.) ORTT-határozat].
- A műsorba meghívott vendég a zsidókat, valamint a cigányokat egy magyarság elleni összeesküvés főszereplőiként mutatta be, e motívum végigkísérte az egész programot. Az interaktív műsorba betelefonálók megpróbálták alátámasztani a zsidó összeesküvés-elméletet, miszerint az izraeliták el akarják foglalni Magyarországot, majd a vendég kifejtette, hogy négyezer izraeli fegyveres rejtőzködik hazánkban, akik támogatják a zsidó betelepülést [1480/2009. (VII. 16.) ORTT-határozat].

- A vizsgált műsorszámban a műsorvezető és vendégei részéről kódoltan megfogalmazott antiszemita előítélet jelent meg, valamint egy esetben idézetbe bújtatott, nyílt zsidóellenes mondat hangzott el („idegenszívű”; „iszonyú, hogy a magyar zsidóság színe-javát elpusztították, de az alja zsidók mindig hazajöttek bosszút állni”; „A micisapkát se feledd!”) [2499/2009. (XII. 16.) ORTT-határozat].
- A műsorban a Meleg Méltóság Menete kapcsán beszélgettek a résztvevők, amely során a műsorvezető azt mondta, hogy a liberálisok által népszerűsített szellemi, intellektuális tartalmak miatt jelentek meg a magyar társadalomban a deviáns magatartási formák. Az egyik vendég a melegek társadalomban betöltött szerepét egy, az emberi testben létrejött „rákos sejthez” hasonlította, továbbá a beszélgetés azt a látszatot kelthette, hogy a „meleg civilizációja” és a „fehér keresztény civilizáció” kizárja egymást, tehát valamelyiknek el kell tűnnie [2500/2009. (XII. 16.) ORTT-határozat].
- A vizsgált műsorszám arra a műsorvezető által kifejtett összeesküvés-elméletre épült, amely szerint van egyfelől „Isten kiválasztott népe”, a magyarság, másfelől a vele szemben álló, kifosztására, területének és javainak megszerzésére törekvő szomszédos népek, amelyeket magyarellenes törekvéseikben támogat az Európai Unió és a NATO. E magyarellenes szövetség részei még a magyar állam területén élő liberális idegenek és idegenszívűek, akik bevándorlással és az ország felvásárlásával készülnek a hatalom valódi birtoklására. Emellett sértő megjegyzések hangzottak el több szomszédos népre, továbbá a magyarországi nemzeti kisebbségekre és zsidóságra [633/2010. (IV. 7.) ORTT-határozat].
- A műsorban elhangzott, hogy a hazánk térségében élő népek mindannyian egy titkos és titokzatos „pusztító világerő” áldozatai, továbbá a magyarországi cigányság életkörülményeinek tudatos lerontásával, sőt tudatos népirtással vádolták meg az SZDSZ-t, hangsúlyozva, hogy a liberális párt a korábban már említett „pusztító világerő” magyarországi képviselőjeként végzi a káros tevékenységét. Emellett az „SZDSZ – pusztító világerő” a cigányságot az általa szintén tudatosan elnyomított magyarság ellen uszítja. A későbbiekben az úgynevezett uzsoramaffiás ügyeket szintén a „pusztító világerő” számlájára írták [692/2010. (IV. 14.) ORTT-határozat].

A Médiatek kezdetben követte az ORTT utolsó éveiben kialakult gyakorlatot, és a határozatok indokolásában különbséget tett a büntetőjogi és a médiaszabályozásbeli mércék között. Így járt el még az Rttv. alapján a 828/2011. (VI. 22.), illetve már az Smtv. alapján indult, az 1153/2011. (IX. 1.) számú határozattal lezárt ügyben.

Az előbbi – jogsértés megállapításával záruló – ügyben a műsorszám első részében a műsorvezető jegyzetet olvasott fel, amelyben több, általa „cigányokként” azonosított csoport által elkövetett bűncselekményt ismertetett. A bűnözők romaként történő azonosítása a szövegben explicit módon is megjelent: „*Idős emberek cigányok által elkövetett bántalmazásáról, kirablásáról, megöléséről*” szöveg az összeállítás. A műsorvezető emellett, hogy egyértelművé tette, kikről beszél, a romákat szélsőségesen sértő jelzőkkel illette, és általánosságban súlyos bűncselekmények életvitelszerű elkövetésével vádolta meg őket. A műsorszám második részében Wass Albert „A patkányok honfoglalása” (alcíme: Tanulságos mese fiatal magyaroknak) című publicisztikai írásának színpadi feldolgozása következett. A jegyzet a következő felszólítással zárult: „*Ti is gondolkodjatok, s aszerint cselekedjetek!*” [828/2011. (VI. 22.) médiatanácsi határozat].

A másik – hasonlóan jogsértés megállapításával záruló – ügyben érintett műsorszám a romákat – kollektív módon – egyfelől mint a társadalom által túlzott mértékben támogatott, segélyekre berendezkedett élőködőket, másfelől a társadalmi normákat nem tisztelő, bűnözői életformát követő, az őket eltartó magyarokat terrorizáló csoportot mutatta be. A jegyzet visszatérő eleme volt a 2006-os olaszliszakai bűncselekmény, mint a „cigánybűnözés”, a „cigányterrorizmus” példája. A műsorvezető a bevezető részben a „zsidókérdés” kifejezést a magyarság kizsákmányolásához és Magyarország gyarmatosításához kapcsolva említette, illetve kijelentette, hogy az általa feldolgozott téma „a cigány- és zsidókérdés” lesz. A műsorban elhangzott a vád, miszerint a „liberális fajzatnak” a tevékenysége vezetett az olaszliszakai tragédiához is. A jegyzet lezárásaként a műsorvezető felszólította a cigányságot, hogy addig változzon meg, amíg nem késő [1153/2011. (IX. 1.) médiatanácsi határozat].

E tekintetben változást a 165/2011. (XII. 20.) AB-határozat elfogadása hozott, amely immár az Smtv. vonatkozásában, 2007 után ismételten, elvi alappal rögzítette azt, hogy a Btk.-beli „gyűlöletre uszítás” és az Smtv.-beli „gyűlöletkeltés” tényállása azonos mérce szerint ítélandó meg, ezzel jelentősen szűkítve a médiahatóság jogalkalmazói tevékenységének mozgásterét a sajtószabadság korlátozása tekintetében.

A bírósági döntések nyomán, 2009-et követően [lásd 1009/2009. (V. 20.) ORTT-határozat] a megismételt hatósági eljárásban született, 582/2012. (III. 28.) számú médiatanácsi határozat még nem lépett fel az elvi tisztázás szándékával, de a korábbihoz képest máris jelentősen megemelte a szóláskorlátozás mércéjét.

Ezt követően, a 925/2012. (V. 23.) számú határozatban a Médiatanács úgy döntött, hogy nem indít eljárást az MTV-vel szemben a gyöngyöspatai helyzetet bemutató riportfilm (Pesty Lászlónak a roma közösségről szóló dokumentumfilmje) ügyében. A testület szerint a sokak által vitatott műsorszám nem volt alkalmas a gyűlöletkeltésre vagy a kirekesztésre a roma közösséggel szemben. A vizsgált műsorszám

„...nem irányult a roma kisebbség társadalmi normákat elvető csoportként való bemutatására. A műsorban arra is bőven akadt példa, hogy a sztereotip vélemények alapjául szolgáló tényekkel szemben milyen ellentétes minták léteznek a roma kisebbség tagjai között. Ezzel pedig annak elérésében segédkezett, hogy a társadalom egy részében meglévő, az együttélést megnehezítő negatív előítéleteket eloszlassa, a cigány kisebbséget sokszínűnek, problémákkal küzdő, de a békés társadalmi együttélésre alkalmas mintákat is felmutató közösségként mutassa be. A dokumentumfilm által közvetített üzenet éppen a harmonikus együttélés megteremtésének lehetséges eszközeit igyekezett feltárni, emellett azon példákat bemutatni, ahol ez már meg is valósult, mintaként szolgálva a közösség, illetve az egész társadalom számára. A hatósági fellépés azért sem tekinthető indokoltnak, mert a műsor magát a társadalmi problémát, annak okait igyekezett körüljárni lehetséges megoldásokat keresve, és nem pedig a problémák elmélyítésére alkalmas, a roma kisebbség többségi társadalom általi elszigeteltségének megerősítésére alkalmas tartalmakat közvetített.”

Az indokolás szerint:

„...egy adott médiatartalom jogszerűségének megítélésekor különös súlya van annak, ha a tartalom fontos, vitatott közéleti kérdéssel kapcsolatos. Egy ilyen témában született megnyilvánulás – az alkotmányos és a hatósági, valamint a bírósági gyakorlat szerint is – kevésbé korlátozható, mint más tartalmak.”

A testület szerint nem volt vitás, hogy:

„...a műsor provokatív, vitára ingerlő volt, többek érzékenységét sérthette, és egy régóta vitatott közéleti-politikai kérdéssel foglalkozott, de a sajtószabadság joga elsősorban éppen az ehhez hasonló vélemények számára biztosít védelmet.”

A büntetőjogi és a médiaszabályozásbeli mérce azonosságát megerősítette a 1101/2012. (VI. 13.), 1959/2012. (XI. 7.), 1726/2012. (IX. 26.), 1640/2012. (IX. 12.), valamint a 62/2013. (I. 16.) számú médiatanácsi határozat is.

Ezek közül külön is említést érdemel az 1640/2012. (IX. 12.) számú határozat. Az oknyomozó magazinműsor a roma-magyar együttélés problémáját dolgozta fel. A kérdéskör kapcsán megszólaltatták többek között a településen élő romákat, az ottani lopások károsultjait. A kárvallottak közül néhányan a lopásokat – általánosítva – a cigányoknak tulajdonították. A polgármester szintén arról beszélt, hogy a romák állandó rendőri felügyeletet igényelnek, ugyanakkor ő már pontosította a problémák forrását, és – hasonlóan a helyi kisebbségi vezetőhöz – a bűncselekmények elkövetésével az újonnan betelepült lakosokat vádolta.

A Médiatanács a hatósági eljárásban jogsértést nem tárt fel, ezért az eljárást megszüntette. Döntését arra alapozta, hogy a műsor nem irányult a roma kisebbség társadalmi normákat elvető csoportként való bemutatására. A műsor magát a társadalmi problémát, annak okait igyekezett körüljárni lehetséges megoldásokat keresve, és nem a problémák elmélyítésére alkalmas, a roma kisebbség többségi társadalom általi elszigeteltségének megerősítésére alkalmas tartalmakat közvetített.

Szintén kiemelésre méltó a 62/2013. (I. 16.) számú határozat. Az internetes sajtótermékben megjelent cikk első részében egy javító-nevelő intézet létesítéséről szólt, második része pedig a cikkben megnyitható YouTube-videót tartalmazott „Tizenéves cigánybűnöző a Blahán: Maugli” címmel. A kisfilm hírhedt bandavezérként, közveszélyes bűnözőként tüntetett fel egy gyermeket, akinek magatartását már az összeállítás elején, a címben összekapcsolta a származásával („cigánybűnöző”).

A Médiatanács szintén nem tárt fel jogsértést, ezért a hatósági eljárást megszüntette, a videó címe ugyanis önmagában rasszizmusra, szélsőséges véleményre utalt, de magában az audiovizuális tartalomban – a címét leszámítva – nem szerepelt sem faji megkülönböztetést, sem közösségi elleni gyűlöletkeltést megvalósító tartalom. A hatóság döntése szerint bár maga a beágyazott audiovizuális tartalom címe felvethette a jogsértés gyanúját, a vizsgált médiatartalom a maga egészében nem volt alkalmas gyűlöletkeltésre vagy kirekesztésre, mert a cikk szövege egyáltalán nem utalt ilyesmire.

E döntések indokolása már igyekszik harmóniát teremteni a 30/1992. (V. 26.) AB-határozat, valamint a médiaszabályozással kapcsolatban megszületett két későbbi, említett AB-döntés között.

A Magyar Hírlap című napilapban (nyomtatásban és az interneten) 2013. január 5-én közzétett, „Ki ne legyen?” című cikkel kapcsolatban a Médiatanács 802/2013. (V. 8.) számú határozatában hozott döntést. A határozat szerint:

„Az Smtv. 17. § (1) bekezdése szerint már önmagában annak a médiatartalomnak a közzététele is jogsértő, amely gyűlöletkeltésre – a fentiekben idézett fogalmi meghatározások szerint az ellenséges érzelmek felkeltésére – alkalmas. Nem tényállási elem tehát, hogy a gyűlölet érzete a közönségben valóban kialakuljon, és ebből következően még kevésbé az, hogy a megtámadott közösséget tényleges – fizikai – sérelem vagy fenyegetés érje. Az adott médiatartalmat minden esetben annak tartalmi, kontextuális értelmezése alapján kell megítélni. A hatóságnak döntése meghozatalakor azonban nem feladata az adott társadalmi, közéleti viszonyok és események mint kívülről álló körülmények fényében vizsgálni – és értékelni – az adott tartalmat, hanem mindössze annak önmagában gyűlöletkeltésre való alkalmasságáról dönthet.”

Az eljárás tárgyát képező újságcikk által felrajzolt kép szerint a cigányság „jelentős része” bűnözésre hajlamos, kriminalizálódott, a társadalmi együttélés normáit elvető, a Magyarország törvényeit rutinszerűen sértő, emberhez nem méltó viselkedést produkáló csoport, szavai szerint: „A tények pedig ezek: a cigányság jelentős része nem alkalmas az együttélésre. Nem alkalmas arra, hogy emberek között éljen.” A Médiatanács álláspontja szerint:

„...egy adott társadalmi közösség »jelentős részére« való utalás olyan általánosítást tartalmaz, amely képes arra, hogy a közösség egészére »visszahasson«. Nem konkrét, a közösséghez tartozó személyekről szólt ugyanis az írás, illetve nem csupán a cikk apropójául szolgáló bűncselekmény elkövetőit bírálta erőteljes hangnemben, hanem a közösség »jelentős részéről« szólt, ami akkor is alkalmas az általánosításra, ha a »jelentős rész« nem jelent szükségszerűen »többséget«, illetve akár az adott közösség tagjainak – az összlétszámhoz viszonyítva, az egészhez képest akár jelentős mértékben – kisebb hányadára is vonatkozhat.”

Az ügyben vizsgált cikk olyan általánosítást tartalmazott, amely ugyan nem a roma közösség egészére vonatkozott, de jelentős mértékben meghaladta a cikkben említett bűncselekmény vélelmezett elkövetői körét is. Nem vitás, hogy a „cigányság jelentős része” vonatkozásában állítani valamit jóval túllép a cikk szerint kb. 40 fős elkövetői körön. Mivel pedig konkrétan nem azonosítható, hogy a cikk szerzője a roma közösség mely tagjaira vonatkoztatta állításait, ezért az olvasó azt óhatatlanul a közösség olyan tagjaival is összekapcsolhatta, akik sem jelen esetben, sem máskor nem követtek el ehhez hasonló, súlyos bűncselekményt.

A cikk által közvetített üzenet a Médiatanács álláspontja szerint elérte a jogsértés szintjét, hiszen – magában hordozva a roma kisebbséggel szembeni érzelmek felkorbácsolásának lehetőségét, illetve veszélyét – alkalmas volt nemcsak a cigányság „jelentős részével”, hanem akár a teljes közösséggel szembeni gyűlölet felkeltésére is.

A 2011. január 1-jén hatályba lépett szabályozás a gyűlöletbeszéd tilalmára vonatkozó rendelkezéseit kiterjesztette a sajtótermékekre is. A Médiatanács 2012-ben több döntést hozott sajtótermékek vonatkozásában [1959/2012. (XI. 7.), 1726/2012. (IX. 26.) és 1101/2012. (VI. 13.) médiatanácsi határozatok], azonban jogsértés megállapítására első ízben 2013 májusában került sor [802/2013. (V. 8.) médiatanácsi határozat]. Elvi alappal – törvényi differenciálás hiányában, valamint a 165/2011. (XII. 20.) AB-határozatban foglaltaknak megfelelően – kijelenthető, hogy a sajtótermékek és a médiaszolgáltatások tekintetében az Smtv. 17. § vonatkozásában azonos mércét kell alkalmazni, ahogyan ez az eddigi hatósági gyakorlatban történt.

Összegezve a fentieket, a 2001 óta gyarapodó médiahatósági gyakorlat formálódása több szakaszra osztható. Egyrészt elkülöníthető a 2001 és 2007 közötti időszak, amely az útkeresésé, és amely bizonytalan mércékkel („mérce-kezdemenyekkel”) terhelt, ugyanakkor eljut arra a következtetésre, hogy a büntetőjogi és a médiaszabályozásbeli mérce a gyűlöletbeszéd korlátozása vonatkozásában nem azonos, és az utóbbi – a szóláskorlátozás szempontjából – megengedőbb.

A második szakasz a 2008–2011 közötti évekre tehető, amely az első „médiás” AB-döntést követi, és amely annak felfogását a két mérce azonosságáról (nem kimondva, de egyértelműen) elveti. Ez az időszak átnyúlik az ORTT megszűnése utáni évre.

A harmadik szakasz 2012 elején kezdődött, határköve a 165/2011. (XII. 20.) AB-határozat, és azóta is tart; az ekkor született döntésekben a Médiatanács a korábbihoz képest jóval szűkebben korlátozza a sajtó szabadságát, és a „gyűlöltre uszítás”, valamint a „gyűlöletkeltés” mércéjét azonos tartalmúnak tekintette, ugyanakkor arra értelemserűen nem vállalkozott, hogy az alkotmányos és a büntetőjogi gyakorlatban tapasztalható ellentmondásokat feloldja.

3. A „kirekesztés” mércéje a médiahatóság gyakorlatában

Ezen pont az előbbinél jóval rövidebbre fogható, ugyanis a „kirekesztés” tényállásának [korábban Rttv. 3. § (3) bekezdés, jelenleg Smtv. 17. § (2) bekezdés] számottevő hatósági gyakorlata nincs. Ennek elsődleges oka, hogy az Rttv. (és 2011 márciusáig az Smtv.) a „kirekesztés” és a „megsértés” tilalmát egyazon mondatban tartalmazta, és a hatósági gyakorlatban a két tényállás nem különült el. Az ORTT gyakorlatának kritikája azonban az, hogy az Rttv. 3. § (3) bekezdés megsértését megállapító hatósági határozatok jellemzően csak az érintett közösség megsértéséről szólnak, a hatóság sem a megsértés és a kirekesztés differenciálására nem tett kísérletet, sem arra nem utalt, hogy azokat esetleg egymással azonosnak tekinti-e; a kirekesztés tényállásáról néhány, elhanyagolható utaláson kívül [lásd 367/2003. (IV. 9.) és 1480/2009. (V. 16.) számú ORTT-határozatok] egyszerűen nem vett tudomást.

Török Bernát álláspontja szerint a fenti vitás kérdés rövidre zárható, amennyiben a 165/2011. (XII. 20.) AB-határozat alapján „a gyűlöletbeszéd minden médiatartalom esetében alkotmányosnak talált tilalma egyetlen [...] mércét jelent. [A kirekesztés tényállása] semmiképpen nem ad lehetőséget a mérce leszállítására” (Török, 2013: 69). A határozatból ugyanakkor ez explicite nem olvasható ki, ezért az Smtv. 17. § (2) bekezdésének alkotmányos értelmezése okot szolgáltathat a vitára.

Ennek megítélésétől függetlenül is kérdés, hogy a jogalkalmazás számára mely tartalom minősülhet kirekesztőnek (immáron, korábbi „párjától”, a közösségek „megsértésé”-től megfosztva, egyedüli tényállásként az Smtv. 17. § (2) bekezdésében). A Médiatanács gyakorlata szerint kirekesztő tartalmat az az üzenet hordoz, amely egy adott közösség elszigeteltségét, a társadalom egyéb rétegeitől való idegenségét, különállóságát igyekszik elérni, vagy amellet érvel. Mindez megvalósulhat egy műsorszám által annak eredményeképpen, hogy a célzott réteggel kapcsolatosan esetlegesen meglévő sztereotip gondolatok, vélemények felerősítésére válik alkalmassá, avagy erre irányul. Akkor minősülhet továbbá egy tartalom kirekesztőnek, amennyiben annak kinyilvánítója arra törekszik, hogy az adott közösség tagjait valamilyen módon megakadályozza abban, hogy alkotmányos jogait érvényesíthessék, illetőleg ezt számukra megnehezítse, úgy, hogy a közzétett vélemény nem minősül gyűlöletkeltésre alkalmasnak. Az ilyen szándék végső soron az adott közösség tagjainak a mindenki mással egyenlő mértékben megillető méltóságához való jog érvényesülését, érvényesíthetőségét ássa alá [802/2013. (V. 8.) számú médiatanácsi határozat].

Ami a „gyűlöletkeltés” és a „kirekesztés” tényállásainak egymáshoz való viszonyát illeti, a Médiatanács 828/2011. (VI. 22.) számú határozatában leszögezte, hogy:

„Az Rttv. 3. § (2) bekezdésében rögzített alapjogsértések megállapítása jelen egyedi ügyben, a vizsgált médiatartalom tekintetében szükségtelenné tette a 3. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértésének külön történő megállapítását, rögzítését, mivel a 3. § (2) bekezdésének megsértése magában foglalja a 3. § (3) bekezdésben felsorolt elkövetési magatartások megvalósulását is: a gyűlöletkeltés egyben kirekesztést is megvalósított. A műsorszám ugyanis az érintett kisebbséget, általánosító módon annak valamennyi tagját másodrendűként mutatta be, amely személyek természetüknél fogva alkalmatlanok a békés társadalmi együttélésre.”

Ezen hatósági álláspontot utóbb megerősítette a 1153/2011. (IX. 1.) számú médiatanácsi határozat is.

A fenti hatósági álláspont azonban megkérdőjelezhető, hiszen a közigazgatási jogban aligha érvényesülhet a „súlyosabb-szubszidiárius” cselekmény elve alapján az enyhébb jogsértés szankcionálatlanul maradása.

Éppen ezért a 802/2013. (V. 8.) számú határozat már túllép ezen a megközelítésen, és az adott médiatartalommal szemben egyszerre állapítja meg az Smtv. 17. § (1) és (2) bekezdésének megsértését; ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a továbbiakban is szükséges differenciálni a „gyűlöletkeltés” és a „kirekesztés” tényállásai között (függetlenül attól, hogy elfogadjuk-e a 165/2011. (XII. 20.) AB-határozat fenti, Török Bernát-féle értelmezését), tehát az előbbi elkövetése nem jelenti szükségszerűen az utóbbi megvalósulását is.

(Jelen elemzésben a közösségek „megsértésére” vonatkozó korábbi hatósági gyakorlatra nem térünk ki, tekintettel arra, hogy 2011 márciusától ezen, addig tilalomként meghatározott tényállás már nem található meg a szabályozásban.)

4. A médiatartalmak vizsgálatokor felmerülő speciális kérdések

A médiatartalmak vonatkozásában felmerülnek olyan speciális kérdések, amelyek kihatással bírhatnak a szóláskorlátozásra, a médiaszolgáltató felelősségének megállapítására vagy az az alóli mentesülésére. Első kérdés, hogy mely közösség tekinthető a szabályozás által védettnek, lehet-e olyan objektív kritériumokat megállapítani, amelyek alapján a védett személyi kör oldaláról szűkíthető a szabály alkalmazási lehetősége, illetve mire jutott e tekintetben a korábbi jogalkalmazás? Következő kérdés, hogy a hatósági és a bírósági gyakorlat mely pontokon törte át a médiajogban alapvetően objektív jellegű felelősséget.

4. 1. A védett közösség azonosítása

A médiahatósági gyakorlatban 2001 óta számos társadalmi csoporttal, közösséggel szembeni gyűlölködő vélemény miatt indult eljárás. Ezen közösségek listáján a legtöbb esetben a gyűlöletbeszéd által leggyakrabban „érintett” nemzeti, etnikai, vallási, szexuális preferencia szerinti csoportok szerepeltek az első helyeken, ugyanakkor egy-egy ügyben más, olykor meglepőnek tűnő közösségek is szerepeltek a hatóság által vizsgált médiatartalomban.

Bonyolítja a védett közösségek azonosítását az a körülmény, hogy 2011 közepéig a szabályozás nemcsak az egyes társadalmi csoportokat, hanem „a személyek”-et is védte. Bár a hatósági gyakorlatban nem tisztázódott az a kérdés, hogy lehetséges lenne-e akár egyetlen konkrét személlyel szembeni gyűlöletkeltő, illetve kirekesztő (vagy – 2011 márciusa előtt – akár csak sértő) tartalom esetén eljárni, mert az eljárásokban mindig személyösszességek szerepeltek, ez a kérdés mára okafogyottá vált.

Némely hatósági döntés ismeretében pedig felmerült a kérdés, hogy vajon az abban érintett személyösszesség valóban olyan-e, amely a mediaszabályozás szempontjából védendő közösségnek számít.

Az érintett közösségek között megtalálhatóak a következők (ahol több ügyben is fennáll az érintettség, ott az első megszülető határozatot tüntetjük fel):

- a zsidóság [1470/2001. (X. 26.) ORTT-határozat],
- a cigányság [117/2002. (I. 10.) ORTT-határozat],
- a román nemzet [1185/2002. (VII. 18.) ORTT-határozat],

- a katolikus egyház [2210/2003. (XII. 4.) ORTT-határozat],
- a keresztény felekezetek hívei [52/2004. (I. 21.) ORTT-határozat],
- a politikai jobboldalhoz kötődő személyek [326/2005. (II. 17.) ORTT-határozat],
- a (Critical Mass felvonuláson résztvevő) biciklisták [187/2006. (II. 1.) ORTT-határozat],
- a magyar nemzet [1891/2007. (VII. 23.) ORTT-határozat],
- a politikai baloldalhoz köthető személyek [865/2008. (V. 22.) ORTT-határozat],
- az iszlám hívei [1512/2009. (VII. 20.) ORTT-határozat],
- a homoszexuális közösség [2500/2009. (XII. 16.) ORTT-határozat],
- a szlovák nemzet [692/2010. (IV. 14.) ORTT-határozat],
- az Egyesítő Egyház dél-koreai szekta hívei [1959/2012. (XI. 7.) médiatanácsi határozat],
- a Jobbik mint politikai közösség tagjai [1726/2012. (IX. 26.) médiatanácsi határozat].

A fenti listán az első, esetleg meglepetést okozó közösséget a „biciklisták” jelentik, akik azonban az adott vélemény kontextusában (a Critical Mass mint politikai-közéleti tartalommal bíró demonstráció résztvevőiként) azonosítható és védelemre érdemes közösségnek minősültek. Megkérdőjelezhetőek lehetnének azon ORTT-döntések, amelyek egy adott politikai oldalhoz tartozókkal kapcsolatban (a televízióban elhangzó véleményekben akár úgy, hogy „a baloldal”, vagy mint az „Orbán-félékhez tartozó söpredék”, esetleg név szerint felsorolva, hogy ki található „a jobboldalon”) közzétett vélemények tekintetében állapított meg jogsértést, de erre 2011-ig a fent említett törvényi szövegrész („a személyek” védelme) alapot adott. A Jobbik püspökladányi szervezetének elnöke kérelemére indult ügyben [1726/2012. (IX. 26.) médiatanácsi határozat] a Médiatanács megállapította, hogy „jelen esetben az is megkérdőjelezhető, hogy létezik-e az érintett politikai oldalon állók esetében az a »személyiség lényegi vonásához tartozó tulajdonság«, amely a jogszabály alapján védett csoportta alakítaná őket.” A hatóság álláspontja szerint ugyan – igazodva az Alkotmánybíróság jogértelmezéséhez [lásd 30/1992. (V. 26.) AB-határozat] a Btk. 269. §-a vonatkozásában – a védett közösség bármely ismérv alapján elkülönülő személyeket jelentheti, de ez a kiterjesztő értelmezés (amely az Rttv., illetve az Smtv. szövegéből egyértelműen és szükségszerűen következik) nem teheti parttalanná a szabályozás alkalmazását. Az „elkülönülésnek” valósnak és érzékelhetőnek kell lennie; ahhoz, hogy védelmet kapjon, az adott csoportnak, közösségnek olyan alapon kell szerveződnie, amely tagjai személyiségének lényegét (lényegi elemét) határozza meg [lásd 96/2008. (VII. 3.) AB-határozat].

4. 2. Az objektív médiajogi felelősség áttörése a gyűlöletbeszéd korlátozásának eseteiben

Az Smtv. valamennyi médiatartalom-szolgáltató tekintetében fenntartja a korábbi mediaszabályozásbeli felelősségi rendszert, és rögzíti a médiatartalom-szolgáltató objektív felelősségét (Smtv. 21. §).

Az általánostól eltérő lehet azonban a megítélésük az élő és az interaktív műsorszámoknak, amikor a stúdióba meghívott vendég valósítja meg a jogsértést, akár gyűlöletkeltő nézeteinek kinyilvánításával. Kiindulópontként megállapítható, hogy a mediaszolgáltató mediaszabályozás szerinti jogi felelősségét a nézők, hallgatók által eljuttatott jogsértő tartalmak is megalapozzák, hiszen itt a szolgáltató aktív közreműködése szükséges az adott tartalom műsorszámába való bekerüléséhez. Az élő („betelefonálás” vagy stúdióvendégekkel bonyolított) műsorszámok esetében a műsorvezetőnek van lehetősége arra, hogy a jogsértést általa (aktív, tevőleges magatartásával) a mediaszolgáltató elkerülje; ehhez a jogsértő véleményektől való egyértelmű elhatárolódás, azok ellensúlyozására való törekvés szükséges. A műsorvezetői moderáció, avagy a gyűlöletkeltő tartalomtól, véleménytől való elhatárolódás bizonyos esetekben a felelősségre vonás alóli mentesüléshez vezethet. A műsorvezető és a felelős szerkesztő feladata a jogsértés elhárítása, illetve a gyűlölködő vélemény közzététele által előidézett helyzet tompítása. A felelősség megállapítását és a szankcionálás alapját ezen esetekben így végeredményben nem önmagában a jogsértő tartalmak médiatartalomban való megjelenése, hanem azok akadály nélküli bemutatása jelenti.

Kiforrott médiahatósági gyakorlata van a nézők által beküldött, a műsorszámába szerkesztett sms-ek kérdésének.

A személyek elleni gyűlöletkeltésre alkalmas üzenet közzétételével, illetve a moderálás hiányával – tekintettel az objektív felelősségre – a mediaszolgáltató felelőssége megállapítható.⁵

⁵ A műsor vendégével folytatott beszélgetés során a jobboldali szimpatizánsokkal szembeni erőszakos magatartásra utaló üzenetet tettek közzé [1266/2007. (V. 30.) ORTT-határozat]. A politikusok, a kormánypárti országgyűlési képviselők elszámoltatására, elüldözésére buzdító, egyre radikálisabb véleményeket megfogalmazó üzenetek bármiféle moderálás nélküli adásba szerkesztése miatt megállapítható a mediaszolgáltató felelőssége [1995/2008. (XI. 12.) ORTT-határozat]. Az egyszerű sértéseken túlmutató, konkrét fenyegető és esetlegesen törvénysértő tettekre sarkalló fenyegető, becsmérlő tartalmak akadálytalanul a közönséghez történő továbbítása kapcsán megállapítható a jogsértés elkövetése [1996/2008. (XI. 12.) ORTT-határozat].

Az élő műsorszámba betelefonáló néző, illetve a stúdióba meghívott vendég által közzétett gyűlöletkeltő vélemény apropóján számos hatósági döntés született. Az ellenpontosítás, kontroll nélküli közzététel esetén a médiaszolgáltató felelőssége megállapítható, még akkor is, ha nem volt módja teljes egészében megakadályozni a gyűlöletkeltő vélemény kinyilvánítását. Kiváltképpen igaz ez akkor, ha az érintett kisebbségek egyetlen alkalommal sem kapnak lehetőséget véleményük kifejtésére, holott a gyakori megjelenésük miatt a műsorszolgáltatónak még inkább kötelessége lenne őket megszólaltatni.⁶

Ha a riporter nem képes gátat szabni a vendég előadásának, attól nem határolódik el, az azt a téves képzetet keltheti a nézőkben, hogy az interjúalany által elmondottak maradéktalanul helytállóak, és azokkal a riporter maga is egyetért, ami megalapozza a jogsértés megállapítását.⁷

A jogsértő tartalomtól való látszólagos elhatárolódás nem elegendő a felelősség alóli mentesüléshez. A műsorvezető látszólagos elhatárolódása az általa használt szavakat, kifejezéseket tekintve azt az érzetet erősítheti a közönségben, hogy valójában egyetért az elhangzottakkal.⁸

4.3. A sajátos műfajú médiatartalmak által felvetett kérdések

Fontos tapasztalata a hatósági jogalkalmazásnak, hogy a könnyedebb televíziós műfajok (paródiák, „kibeszélő show”-k stb.) önmagukban még nem indokolják a gyűlöletbeszéddel kapcsolatos enyhébb mércék alkalmazását; e műsorszámok hasonló szempontok szerint ítélelendők meg, mint mondjuk a hírműsorok.

A Bazi nagy roma lagzi című műsorszám parodisztikus formában, sztereotipizáló módon mutatta be a cigány kisebbséget, az etnikum állandó jellemzőinek számítottak a deviáns viselkedésformák. A műsorban megjelenő, a társadalomnak a roma kisebbséggel szemben élő, egyértelműen negatív sztereotípiákra épülő jelenetei a hatósági döntés szerint kétséget kizáróan alkalmasak voltak arra, hogy elmélyítsék a roma kisebbséggel szemben támasztott előítéleteket. Az a körülmény továbbá, hogy egy adott műsorszám fikciós, humoros formában közvetíti mondanivalóját a közönség felé, egyrészt a nevetetés eszközével még inkább növeli a nézőkre gyakorolt hatást, másrészt elvonja a nézők figyelmét az abban megjelenő tartalom esetlegesen sértő, kirekesztő jellegéről, azaz a sajátos műfaji jelleg ebben az ügyben a döntés értelmében inkább csak fokozta a jogsértés súlyát [367/2003. (IV. 9.) ORTT-határozat].

Egy másik ügyben, a Heti Hetes című műsorszám egyik szereplője által az Országos Cigány Önkormányzat botrányba fulladt ülésével kapcsolatos hír felolvasása után bemutatott romaparódiája a cigányokkal szemben táplált előítéletekből építkezett: muzikálisak, műveletlenek, akcentusuk, szóhasználatuk, mondatszerkesztésük eltérő az elfogadott nyelvhasználattól, az agresszivitás karakterük központi jellemzője (székdobálás). Az ORTT álláspontja szerint – hasonlóan az előbbi ügy döntéséhez – a humoros hangvétel nem vett el az elmondottak sértő jellegéből, sőt megkönnyítette a sztereotip gondolatok továbbítását, illetve a társadalomban már meglévő előítéletek felerősítését. A döntéssel szemben megfogalmazott bírósági vélemény szerint azonban a paródia, a humor általában bizonyos sajátosságot, jellegzetességet, egyedi tulajdonságot erősít fel, és önmagában nem valósított meg jogsértést. Az elhangzott paródia bántó szándéktól mentes volt; a kifogásolt tartalom egy része a csoport jellemzőinek túlhangsúlyozása, míg a másik része (széktörés) szorosan a hírhez kapcsolódó helyzettel való viccelődés volt, azaz a végső döntés szerint a parodisztikus műfaj sajátossága itt a felelősség alóli mentesüléshez vezetett [1800/2005. IX. 14.) ORTT-határozat].

Más a helyzet azonban az úgynevezett kibeszélőshow-knál. A Joshi Bharat és a Mónika-show című műsorok kapcsán folytatott vizsgálatok megállapították, hogy a deviáns magatartásformák tekintetében megjelenő vendégek túlnyomórészt roma származásúak voltak. A műsorok megtekintése azt a képet festhette a roma társadalomról, mint akik az erkölcsi és a társadalmi normákat rendszeresen megszegik, a normaszegő magatartások leginkább a

⁶ A cigány és a zsidó kisebbség megszégyenítésére, az ellenük való gyűlöletkeltésre alkalmas beszélgetés a műsorvezető és egy vendég között megvalósította a jogsértést [117/2002. (I. 10.) ORTT-határozat].

⁷ A vendég által vázolt összeesküvés-elmélet, amely háttérben az elhangzottak szerint a zsidóság áll, akadálytalanul jutott el a közönséghez, ugyanis a műsorvezető nem ellenpontosította, nem cáfolta és nem minősítette valótlanak az állításokat [2844/2007. (XII. 12.) ORTT-határozat].

⁸ A műsorba betelefonáló vendég agresszív és erőszakos véleményének adott hangot, mindeközben az elhangzottakhoz hasonló nézeteket tartalmazó üzeneteket mutattak be a képernyőn [865/2008. (V. 22.) ORTT-határozat]. Egy másik ügyben a műsorvezető minden kritikát nélkülözve fogadta el vendége állításait, teljes mértékben azonosult velük [1010/2009. (V. 20.) ORTT-határozat]. Egy harmadik esetben a vendég által előadott összeesküvés-elméletet, illetve egyes kisebbségeket nyíltan sértő véleményeket a műsorvezető neutrális pozícióját feladva támasztotta alá irányított kérdéseivel, hozzászólásaival [1480/2009. (VII. 16.) ORTT-határozat].

roma közösséghez köthetők, valamint ezen közösség tagjaira jellemző a társadalmi elvárásoktól eltérő viselkedés, az agresszió és az erőszakos konfliktusmegoldás [2502/2009. (XII. 16.), 2503/2009. (XII. 16.) 291/2010. (II. 17.) 292/2010. (II. 17.) számú ORTT-határozatok]. Az említett 2503/2009. (XII. 16.) ORTT-határozat felülvizsgálata során a bíróság is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendkívüli népszerűségnek örvendő, szórakoztatásra szánt show-műsorokkal szemben is elvárható, hogy a társadalmi, a családi és az erkölcsi problémákat boncolgató beszélgetéseket és azok üzenetét oly módon közvetítsék a nézőknek, hogy azok ne fessenek negatív, általánosító képet egy társadalmi csoportról, ne legyenek sértők a számára, és ne járuljanak hozzá kedvezőtlen külső megítélésükhöz.

A szólásszabadság védelmének egyik kérdése, hogy adható-e a művészi kifejezések számára többletvédelem, tekintettel a művészetek társadalmi jelentőségére, a szabad művészi kifejezés közérdekűségére, és nem utolsósorban az alkotmányban külön is nevesített művészi szabadságra (Alkotmány, 70/G. §, Alaptörvény, X. cikk). Egy ehhez kapcsolódó hatósági ügyben, egy műsorszámban Sickratman „Balra át!” című versének szövegét olvasták fel, amely több esetben szó szerint, explicit módon tartalmazott gyűlöletkeltő kijelentéseket, felszólításokat, ezért a jogsértés elkerülése érdekében a hallgató számára félreérthetetlené kell tenni, hogy a szöveg szó szerinti értelmezése kerüendő, illetve a műsorvezetőnek egyértelműen ki kellett volna nyilvánítani a tartalomtól való elhatárolódást [326/2005. (II. 17.) számú ORTT-határozat].

A Fankadeli művésznevű előadó egyik zeneszámának bemutatása kapcsán az ORTT – a beérkezett panasz áttekintését követően – hatósági ellenőrzést sem rendelt el, álláspontja szerint ugyanis a művészi kifejezés szabadsága alapján a szólás korlátozása nem alapulhat a közölt nézetek tartalmán. A döntés szerint a művészet kísérletező tevékenység, amely a mindenkori közlés határait feszegeti, emellett pedig a mű által közvetített nézetek sem feltétlenül esnek egybe az általa bemutatottakkal [2298/2009. (XII. 2.) számú ORTT-határozat].

Bibliográfia

Hivatkozott művek

Török Bernát (2013): A gyűlöletbeszéd tilalmának médiajogi mércéi. *Jogtudományi Közlöny*, 2. sz.

Felhasznált jogszabályok és határozatok:

Törvények

Alkotmány, 70/G. § (hatályon kívül)

Alaptörvény, X. cikk

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.), 17. § (1)–(2) bekezdés, 21. §

A rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (Rttv.), 3. § (hatályon kívül)

A büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény, 269. § (hatályon kívül)

A büntető törvénykönyvről szóló, 2012. évi C. törvény, 332. §.

Alkotmánybírósági határozatok

30/1992. (V. 26.) AB-határozat

1006/B/2001. AB-határozat

1/2007. (I. 18.) AB-határozat

96/2008. (VII. 3.) AB-határozat

165/2011. (XII. 20.) AB-határozat

Bírósági határozatok

BH2005. 46.

BH2006. 270.	1995/2008. (XI. 12.) ORTT-határozat
BH2011. 150.	1996/2008. (XI. 12.) ORTT-határozat
Fővárosi Bíróság, 24.K.32822/2003/10.	1009/2009. (V. 20.) ORTT-határozat
Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.098/2004/6.	1010/2009. (V. 20.) ORTT-határozat
Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.142/2005/5.	1480/2009. (VII. 16.) ORTT-határozat
Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.528/2010/5.	1512/2009. (VII. 20.) ORTT-határozat
<i>Médiahatósági határozatok</i>	2298/2009. (XII. 2.) ORTT-határozat
1470/2001. (X. 26.) ORTT-határozat	2499/2009. (XII. 16.) ORTT-határozat
117/2002. (I. 10.) ORTT-határozat	2500/2009. (XII. 16.) ORTT-határozat
1185/2002. (VII. 18.) ORTT-határozat	2502/2009. (XII. 16.) ORTT-határozat
367/2003. (IV. 9.) ORTT-határozat	2503/2009. (XII. 16.) ORTT-határozat
1516/2003. (IX. 4.) ORTT-határozat	291/2010. (II. 17.) ORTT-határozat
2210/2003. (XII. 4.) ORTT-határozat	292/2010. (II. 17.) ORTT-határozat
52/2004. (I. 21.) ORTT-határozat	633/2010. (IV. 7.) ORTT-határozat
1754/2004. (XI. 24.) ORTT-határozat	692/2010. (IV. 14.) ORTT-határozat
326/2005. (II. 17.) ORTT-határozat	828/2011. (VI. 22.) médiatanácsi határozat
1800/2005. IX. 14.) ORTT-határozat	1153/2011. (IX. 1.) médiatanácsi határozat
187/2006. (II. 1.) ORTT-határozat	582/2012. (III. 28.) médiatanácsi határozat
1189/2007. (V. 23.) ORTT-határozat	925/2012. (V. 23.) médiatanácsi határozat
1891/2007. (VII. 23.) ORTT-határozat	1101/2012. (VI. 13.) médiatanácsi határozat
1266/2007. (V. 30.) ORTT-határozat	1959/2012. (XI. 7.) médiatanácsi határozat
2844/2007. (XII. 12.) ORTT-határozat	1640/2012. (IX. 12.) médiatanácsi határozat
865/2008. (V. 22.) ORTT-határozat	1726/2012. (IX. 26.) médiatanácsi határozat
1949/2008. (XI. 5.) ORTT-határozat	62/2013. (I. 16.) médiatanácsi határozat
	802/2013. (V. 8.) médiatanácsi határozat

Koltay András egyetemi docens (PPKE JÁK), az NMHH Médiatanácsának tagja. Legutóbbi írása a *Méidakutatóban*: „A média tartalmi szabályozásának alkotmányossága az új magyar médiaszabályozásban” (2011. ősz).

E-mail: koltay.andras@jak.ppke.hu